

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osztráki egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARTÁRSÁG (az aradi és osztráki egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A hazudozások rendszere.

Fővárosi levél.

Budapest, július 10.

(y) A politikának a nyári forrás idején való szünetelése alatt valóban kapóra jön Apponyi Albert grófnak rendkívüli buzgósága, melylyel választói körébe sietett, éppen a legnagyobb mezei munka közt, hogy el ne késsék mentegedődzésével, melynek szükségét annyira érezte az utolsó hónapokban kivitt politikai diadala után. Igaza van, nagyon nagy szüksége volt arra, hogy legalább megtegye a kísérletet annak bizonyítására, hogy ő nem bűnös: vajjon sikerült-e, az más kérdés. Beszédének néhány passzusából egészen világosan kéri, hogy ő maga sem bizik vállalkozása sikerében.

De mondott legyen Apponyi gróf akárminő tartalmánál fogva valóban üres, ráfogásaiban és támadásaiban egészen igazságtalan és még a tényekre vonatkozólag valótlan beszédet is, egyben expialta e beszédének minden hiányait és hátrányait, t. i. annak fejtegetésével, hogy miért nem akar továbbra is belebocsátkozni a kötelező polgári házasság elleni agitációba és hogy miért tartja elkerülhetetlen hazafias szükségnek, hogy hozzájáruljon az ő részéről is ahhoz, hogy vége szakadjon immár minden felekezeti surlódásnak és megszűnjének a felkeltett keserőségek. Tán belátta, hogy ő még sem járhat a Zichy Nándor gróf taposta ösvényeken, vagy a mi valószínűbb — attól fél, hogy még azt a kis támogatást és reményt is, amelyet az ő személyéhez fűznek még némelyek az országban, teljesen elveszteni, ha meg nem fordul az egyházpolitika kérdésében.

Ami azonban egyéb van beszédében, az valóban újra csak azt mutatja, hogy Apponyi Albert gróf igazi politikai színvakságban szenved. Beszédje egyik helyén azt a képtelenséget mondja, hogy a nemzeti párt programjának negatívója győzött tulajdonképen az utolsó miniszterválság alkalmával és nem a szabadelvű egyházpolitika; mintegy arra utal itt, bár ki nem mondja, hogy a király inkább reactiválta Wekerlét kormányával együtt, semhogy Apponyi grófhhoz fordult volna, és ezt csak azért tette így, mert Apponyi programjában nemzeti kívánalmak léteznek.

Ejnye, de rövid emlékeztető Apponyi gróf. Ezt csak még sem érdemelte meg Szapáry Gyula gr. Hát ennek is vannak tán nemzeti aspirációi és kívánalmak? Vagy Szapáry Gyula gr. fractiója absolute nem számított és nem számít az ő szemében ma sem? Ezen nagy politikusra nézve csak nem foroghatott fenn ilyen akadály a király előtt?!

Ha már tarthatatlan ez az állítás, mely mintegy tengelye az ő okoskodásainak, akkor hogyan lehet ugyanazon lélekzetvétellel azt mondani, hogy a nemzeti párt volt az egyházpolitika keresztülvitelének megindítója, sőt a jóságos Horánszky toaszájában még éltette éppen Apponyi Albert gróft, ki először penditette meg ennek az Apponyi Albert gróf szerint annyira szerencsétlen politikának első kiinduló eszméjét. De érdemes végig böngészni Apponyi Albert gróf egész beszédét, ha ugyan nagyon hosszúra nem nyulik cikkünk, annak kimutatására, hogy milyen zavart eszmejárása van; bár e felett nem lehet nagyon csudálkozni, mivel az ő szerencsétlen országos pártját

igazán nem lehet védelmezni. Azt mondja Apponyi Albert gróf, hogy csak a kormánypárt ellenezte éveken át az egyházpolitika keresztülvitelét. Ez sem áll. Köztudomású dolog, hogy ismételve nagy majoritással, sőt kétszer egyhangulag megszavazták Irányi Dánielnek erre vonatkozó határozati javaslatát, utoljára éppen a Szapáry-kabinet végvonaglásának hetében.

A többi közt előállt a nemzeti párt vezére avval a csak gyengébb vidéki élclapokba való állítással, hogy a király megakadályozták abban, hogy minisztereit maga szemelje ki. Hát ha Apponyi gróf valaha megbiztatnék kormányalakítással, ami nap-nap után valószínűtlenebbé válik, ő tán nem maga proponálná minisztereket? Mirevalók az ilyen elcsépekt mondasok? Szemére lobbantja a kormánynak, hogy a főrendiház szavazatát meg akarta változtatni. Hát már ezt sem szabad? Vajjon Apponyi Albert gróf nem kívánta a második tárgyalásnál a képviselőházat rábírnai, hogy módosítsa szavazatát? Ezt tán szabad? Csak ha a kormány akarja ezt tenni, akkor nem szabad? Odavág azzal, hogy az egyházpolitika ára a magyar nemzet multja iránti kegyeletnek kisebbitése volt. Ez kétségtelenül czélzás akart lenni a Kossuth temetésére.

Hát Apponyi Albert gróf azt akarja elhitétni az ország bármelyik fiával, hogy akkor sérelmet követtek el a nemzet kegyeletén?

Nem inkább az volt-e mindenütt a közmeggyőződés és Bécsben az óriási, ma sem szünetelő ráfogások kutforrása, hogy Wekerle tulment az illó határon a kegyelet adójának leróvásánál.

Elakarta foledni Apponyi gróf, hogy

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Fürdő-levél.

Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája.

Gleichenberg, július elején.

Mindenek előtt tiltakoznom kell, t. nagyszámú, hogy annak az őrve alatt, mert egy bacillusokkal tele tárcsáról csak egyetmást elcsvegni, bizonyos keresztényi szánalommal ne olvassa el e sorokat. Mert igaz ugyan, hogy a köhögésben nincs semmi poezis, de a tuberkulózis hazájában, Gleichenbergben mind ez elvész, az elpetyhadt, összekengorodó tüdő sejtjei kényiának, a pompás stájer levegőtől megduzzadnak, ne tessék itt siralombházat készíteni. A tüdő nyavalyájában egy a szerencse, hogy lassan öl. A kik Nirvána karjaiba kívánkoznak, azokat már smugy se engedik el hazulról az orvosok, akik egy kissé gyógyulni jöttünk, azoknak a jó kedvét egy-két sápadt arcz nem feszélyezi. Az igazi tüdőbeteg a gyógyulás reménye haláláig el nem hagyja.

Egy azonban kétségtelenül sajnos tünet. Az, hogy a telivér osztrák fürdőben a dualizmus quotáját nem találjuk. A quota szerint ugyanis úgy illenék, ha a magyarokból 33

százalék, az osztrák sógorokból pedig 67 százalék tüdősbeteg krakogna itt. Es bizonyos nemzeti elszomorodással mondom, hogy nincsen ugy. A betegek jó fele magyarok, a kik pompásan összetartanak és vig életet élnek. Mert itt csodálatosan egy akaraton van a magyar, gyógyulni akar minden áron.

A fürdői népeességnek ez az 50 perzentje fölveri a tönségesen szép stájer erdőt. Ha nem fürdői levelet írnek, hanem novellát, olyan érzékeny tört netet pöndöríthetnek, hogy színesabbat képzelni sem lehet. Mert a modern tudomány csalhatatlanul megállapította, hogy izzó szenvedélylyel, örülten és halálosan csak egy valódi tuberkulózis beteg tud szeretni. Az ő idegeik mindég vibrálnak és szívök szerelmre gyuladni rettenetesen hamar kész.

Es amint a gleichenbergi alékon végig vándorol szemem, megállapítom még azt: hogy a hamleti töprengés a lét és nem lét problémája fölött, ezeket a gyógyuló betegeket alig bántja, mert különben romlandó tetemöket a selymek és bársonyok pazar színpompájába alig öltöztetnek. Vagyis, van bizony itt társadalmi csillogás elegendő. Már akármint elképeldnek is önök, tartozom lelegelni az itteni idilli állapotokat: a muzsikális patkányt, a pikáns Orfeum-kuplét, a Marga-

rethát hallottam elegendő dudolgatni, de a Jeremiás siralmaikat itt eddigelé soha.

Söt a tüdő reperáló-tanfolyamokat olyan elpusztíthatlan kedvvel járjuk, hogy már ennek egymagában gyógyító erővel kell birnia. A kinek az ideálja az Emma, az az Emma vizet issza, a ki a rómaiak történelmébe szerelmes, az a nagy Constantin császárforrás vizét nyakalja, van a ki a jó klauseni víztől friss vért akar haza vinni; egy-némelyikünk valóságos szakszerű szenvedélylyel kutatja a legjobb — kecsketejet és valóságos tobzódást visznek véghez reggel 7 és 8 óra, valamint délután 4—5 óra között, mikor ez a kúra tart.

Még átlag az inhalláló teremnek van meg leginkább az ő komikuma. Ez egy tágas, fával burkolt szoba, husz ülőhelylyel. A tere közepén van egy titkos misztenium, mely tüdőt gyógyít: egy szekrény, melyből a nargilléhez hasonlatos fenyő-illatu gőz tolu ki. Már most a teremnek az a komikus rendszabálya, hogy itt szólni, trécselni, pletykálkodni nem szabad. Mi még, az erősebb nem, csak kiálljuk valahogy, de bezzeg a hölgyek! Azok kinba vannak. Mert egy órahosszáig tantalmai kinokat szenvednek, nem szabadván még egy iczi-piczi — pletykaoskát sem megereszteni. Csak a kalapjuk bóbítájával integetnek. Egy

Wekerle új kabinetjének összeállításánál épen azt az *Eötvös* bárót vette be közoktatásügyi miniszternek, akinek eljárása miatt tudvalevőleg *Széchenyi* Antal gróf lemondott akadémiai tagságáról, mert sok volt neki a kegyelet. A tulságos árnak nevezi továbbá az egyházpolitikai győzelemért az országgyűlés munkaképtelenségét. Hát ez aztán miben nyilvánul? Abban, hogy elfogadtak már öt olyan fontos törvényjavaslatot, amihez máskor öt év kell, úgy melleleg pedig, egy sésióban, amikor máskor legalább négy havi indemnitással küzdött az országgyűlés. Letárgyalta pl. a mezőrendőri javaslatot, melyre az ország 27 óta várt, a sommás eljárást, amire minden felnőtt polgára az országnak régen vágyódott, elintezték az örökösödési eljárásról szóló törvényjavaslatot, egy egész sorát a nagyfontosságú kisebb-nagyobb törvényeknek, vasutépítéseknek stb. a miknek felsorolása tulságos nagy tért venne igénybe. Azt állítja, hogy mély békében élt az ország, s most feldúlták a felekezeti békét. Hát ez igaz? Az elkeresztelési kérdés nem keltette a legnagyobb izgatottságot, amely nélkül nem is gondoltak volna most még e nagyszabású reformokra. Felemlíti, hogy kiátkozták azt, aki nem fogadta el a kötelező polgári házasságot. Ez sem áll; ellenkezőleg, aki megszavazta a kötelező polgári házasságot, azt tényleg kiátkozták nemcsak a katolikusok, hanem a görögkeletiek is. Erről minden ember tud, csak Apponyi gr. nem tud semmit.

Erthetetlen és épen Apponyi gróftól legkevésbé volt várható, hogy ő mintegy mentegetőleg azt állítsa, hogy a nemzetiségek most az igazság látszatával oda állnak s azt kiáltják, hogy »vallásunktól is megfoszt a magyar kormány.« Szabad-e komoly magyar politikus előtt ilyet mondani, a nélkül, hogy a legerélyesebben tiltakozzék ellene mindenki? Ugy látszik különben, hogy ő tudta, hogy minő publikumnak beszél, mert mikor azt mondta, hogy a polgárokat rákényszerítik a polgári házasságra, valaki elkiáltotta magát: »Nem kell rabiga!« és ezt hűségesen kiadatja lapjaiban. Erre aztán kiáll a porondra s azt mondja: »Ezen csekélység miatt, minő az a kérdés, hogy kötelező polgári házasság, vagy szükségbeli legyen-e, mint ami az egyedüli különbség volt az ő és a kormány országos pártja

vakmerő kollegám a legbájosabb Gizikénél megkoczkáztatott egy forró vérű vallomást (legalább ilyen regényes históriáról sepegnék) a kura alatt, mire a kis Gizike, jóllehet ez a fej- és jószágvesztés terhe alatt »tiltatik«, nemének nagy ellenálhatlanságával így felelt a szerelmi-vallomásra:

— Beszéljen a mamával.

Ez azonban pletyka lesz csak, mert az öt magyar orvos, köztük a magyar skriblerék földi gondviselése: *Szigeti* Márton, ilyen tilalomellenes dolgot el nem néznének. Csodálatos, hogy a mi itteni magyar orvosainknak a vigasztalás minő dugazdag szótára áll rendelkezésre. Ha sokat köhög az ember, azt mondják:

— Kitűnően megy. Kegyed fogékony a gyögmód iránt. Ha nem köhög, akkor az még jobb, mert rátért a gyógyulás útjára.

Az igaz, hogy a meggyógyulás minden jó feltétele meg van itt: két gőzgép állítja elő a fürdők minden nemét, hidegfürdő mellett a legillatosabb fenyőfürdőig és a lélegzési termek, magán-fülkék, forrás só és fenyőtű-illat belégzés. Ha ezeknél az ember valóságos gleichenbergi köpenybe nem bujnak, úgy nézne ki, mint *Jakob* tarka báránycái. Azért *Gleichenberg*ről szólva, a tüdőbajosokkal kórusban zengem:

— Jó itt nekünk lenni!

között, indult meg az a nagy harcz az országban, amely e nélkül nem támadt volna. Kit akar *Apponyi* gróf avval a farizeuskodással félre vezetni? Hát az ő állítólagos egyházpolitikai programját, amely csak abban különbözött a kormánytól, hogy nem kötelező polgári házasság, *Zichy* Nándor gróf és csatlósai megjegyzés nélkül türték volna? Akkor már nem lett volna az országban semmi riadalom? Ugyan kérem, az a magyar közönség még sem olyan ostoba, hogy az ilyen állításoknak felüljön.

Ezen fejtegetés szerencsétlen bevégezése után rá ült *Apponyi* gróf a legujabb vesszőparipára, hogy megtámadja azt a szelmalmot, a melyet ő »rideg, a végletekig menő konzervativizmus a közjogi kérdésekben« név alatt ismer.

Andrássy Gyula gróf ő felsége személye körüli miniszter egy közvacsoránál szerencsésen eltalálta néhány szóban annak kifejezését, hogy milyen veszélyes *Apponyi* Albert gróf nemzeti sallangpolitikája; és most utczu neki, agyongázolja ezt a mondatot *Apponyi* gróf immár vagy századszor, de az sehogysen akar kimulni.

Mintha *Apponyit* is egy kissé megtéritette volna ez a mondas, mert ő ismételve kijelentette, hogy az 1867-iki kiegyezést még fejleszteni sem akarja, csakis egyszerűen végrehajtani. Eltekintve attól, hogy *Apponyi* gróf szülőatyja ezen szerencsétlen »fejlesztési theoria« kifejezésnek, mert ő követelte a házban a kiegyezés fejlesztését először, mégis csak jogosított minden polgár azt a kérdést felvetni, hogy mit is ért hát *Apponyi* gr. »egyszerű végrehajtás« alatt mást, mint *Andrássy* Gyula gróf, mert hiszen az is csak egyszerűen végre akarja hajtani a kiegyezést? Abba jóhiszeműleg lehetetlen belémagyarázni »a nemzeti reformoknak fokozatos terjesztését«, »a nemzeti igényeknek létesítését.« T. i. úgy, amint ő magyarázza azokat, a fekete-sárga kardbojt s a magyar tannyelvű katonai akadémia képében, ami tudvalevőleg a nemzeti aspirációnak teljes kifejezése. Egyebet tőle ezuttal sem hallottunk. Ő beszél ma »nemzeti egységről« és a »nemzeti jogok integritásáról«, melyeket még a liberálizmus kedvéért sem akar feláldozni, mikor különben beszédében ismételve valósággal szítja a nemzetiségek törekvéseit, hogy csak támadják a magyar állameszmét, a kötelező polgári házasság erre elég indok.

Panaszkodik a kormány sajtóorganumainak feltűnő módon történt felszaporodásáról. Ez tevedés. Az utolsó hónapokban megszűnt egy nagyon lelkes kormánypárti lap, a »Honvéd« és nem támadt egyetlen új sem. A »Pesti Napló« kormánypártiságát megköszönjük szépen. Támad ez jobbra-balra s tulajdonképen kormánypárti színezettel erős ellenzéki politikát csinál. Vagy tán az »Egyetértés«-t méltóztatik kormánypárti lapnak tartani, a mely most a legdühösebb ellenzéki modorban támadja a kormány minden intézkedését? Ellenben tényleg megszaporodott az ellenzék sajtója, mert rekonstruálódott *Szapáry* Gyula gróf kegyelméből a »Hazánk« telivérű ellenzéknek, az igaz, kevés papramorgóval, és keletkezett a legujabb vivmánya *Apponyi* grófnak, a »Nemzeti Ujság.« Ezt csak nem akarja kormánypárti organumnak deklarálni?

Azt mondja *Apponyi* gróf egy kétségtelenül nagyon szellemes hasonlatban,

hogy ha valaki leugrik az emeletről s nem töri ki a nyakát, ebből még nem következik, hogy helyesen járt el, mikor leugrott, ha van kényelmes lépcsője. Ez igaz. De a mig a kormány és a szabadelvű párt éles szemmel ezt a nagy ugrást mérészték, hogy az elvek diadalát minél hamarabb elérhessék, ami a csigalépcső tekervényes útjain nagyon is soká tartott volna s csakugyan épen leérkeztek a megvalósítás biztos talajára, addig szegény *Apponyi* gróf alulról nézte folyton ezt a merészséget s ámuló nézésében földszint bukott fel, annyira, hogy minden ékesszólása mellett még most sem tud feltápáskodni.

BELFÖLD.

Képviselői beszámolók.

Az országos szabadelvű párt számos tagjának választókerületéből a Bud. Corr. oly értesítést kapott, hogy a kerületeikbe érkezett képviselőket nem csak párthiveik, hanem a szabadelvű érzelmi ellenzéki választópolgárok is mindenütt a legőszintébb örömmel és üdvözlésekkel fogadták s az egész országban a leglelkesebb módon nyilvánul az öröm a szabadelvű eszmék diadala felett. A szabadelvű párthoz tartozó képviselők eddig a legmagasabb mezőgazdasági munka idején, nem akartak beszámolókat tartani, a jövő hét folyamán azonban számos szabadelvű párti képviselő szándékozik nyilatkozni választói előtt a lefolyt országgyűlési ülészek alatt kifejtett törvényhozói munkálkodásáról.

G a j á r i Ödön képviselő valószínűleg már f. hó 15-én fog szepesi-szent-györgyi választói előtt beszélni.

W e k e r l e miniszterelnök, mint értesülünk, augusztus 4-én Nagybányára megy, hogy az ott tartandó bányászati kongresszuson elnököljön, melynek tanácskozásai három-négy napot fog igénybe venni. A miniszterelnök aligha mulasztja el ez alkalmat, hogy választói előtt a politikai helyzetéről nyilatkozzék. Nagybányáról a miniszterelnök, a mennyiben erre időt szakíthat magának, valószínűleg Máramaros-Szigeten át a lemergi kiállításra fog utazni.

A város közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, július 11.

Tessék elképzelni egy felhuzott zenélő órákat. Az elkezd játszani, s játszik addig, mig a láncza teljesen le nem csavarodik a hengerről. S tessék azután elképzelni egy közgyűlést július hónapban, 28 tokos hőségben. A tanács tagjai referálnak, mig a tárgysorozat végére nem érnek, a szunyikáló közgyűlés pedig félálomban suttogja rá:

— Elfogadjuk!

Ilyenformán folyt le a városatyák tegnapi gyűlékezése. Felszólalás alig történt, — legtelegebb egy két kisebb jelentőségű baloldalról — az is csak a forma kedvéért, mert különben szegyzenszemre »beszéd« nélkül zárult volna a közgyűlés.

Legfontosabb tárgya volt a délutánnak a villamvilágítás kérdése, melyet a városatyák *Parecz* István előterjesztésére egyhangulag elfogadtak.

Már az ellenőri állás betöltése, s a földhaszonbérleti szerződések, s egyéb darálóba való tárgyak nem izgatták fel a kedélyeket, ugy, hogy ülés végén alig bobiskolt egy-két buzgó városatya.

Az ülésről részletesen a következőkben referálunk:

F á b i á n László főispán elnöklete alatt jelen voltak: *Salacs* Gyula kir. tan. polgármester, *Institoris* Kálmán, *Sarlott* Domonkos, *Perger* János, *Parecz* István, *Varjassy* Lajos, *Kadas* Kálmán, ifj. *Löcs* Rezső, *Virágh* Lajos, *Szondy* Béla, *Dániel* Kálmán, *Waldar* Gyula, *E. Illés*

MULATSÁGOK.

— Kereskedelmi ifjúsági kör nagy vígjalmi bizottsága mindazokat, kik a f. hó 14-én tartandó táncvigalomra netalán tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, felkéri, sziveskedjenek Weinberger János pénztárnok üzletébe fordulni, hol is részükre a béli és belépti jegyek készséggel kiszolgáltatnak.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Az Élet című irodalmi, művészeti társadalmi és közgazdasági folyóirat legutóbbi száma érdekes tartalommal jelent meg. A vezércikket „Nemzeti költemények” címén Kaszander írja, regényeket közül Berényi János gróftól, Szamosy Dezsőtől, költemény Zempléni Árpádtól. Ezenkívül több apróbb cikk tartja az érdekes füzetet. Szerkesztője Vikár Béla, előfizetési ára félévre 3 frt.

TÁVIRATOK.

A memorándum-pőr a curián.

Budapest, július 11. (Saj. tud. táv.) A curia ma folytatta a memorandum tárgyalását. A semmisségi okok, melyeket ma tárgyaltak, egytől egyig ismeretes naivitások és képtelenségek. Holnap tárgyalják a két utolsó pontot, a védők kifogásait. Az ítélethirdetés valószínűleg pénteken lesz.

Nagy sikkasztás.

Békés-Csaba július 11. (Saj. tud. táv.) Dömény nagyváradi postaigazgatósági titkár nagyobb sikkasztásnak jött nyomára. A sikkasztó Zsunyác János postatiszt, ki a Körösbe vetette magát, de kimentették. A sikkasztást chequekkel tűzte. Eddig kétszáz forint sikkasztás lett megállapítva.

A Hódmezővásárhelyi rendőrség.

Hódmezővásárhely, július 11. (Saj. tud. táv.) A szocialista mozgalomra való tekintettel tudvalevőleg rendőrségünket ujjá akarták szervezni. A szervező-bizottság el is végezte erre vonatkozó munkálatait, amelyek azonban aligha fognak megvalósulni, mert a hivatalába legutóbb vissza helyezett Nagy rendőrkapitány a régi szervezett mellett foglalt állást s annak tökéletesítésével akar a bajon segíteni. Ennélfogva a jul. 13-iki közgyűlés fölötté zajosnak ígérkezik.

Egy czápa áldozatal.

Fiume, július 11. (Saj. tud. táv.) Sant-Giogióban, Fiuméhez közel, két gyermeket, az egyik hat, a másik nyolcz éves, fürdőzés közben egy óriási czápa felfalt. A riadalom nagy egész Fiumében.

Az anarkisták Crispi ellen.

Triest, július 11. (Saj. tud. táv.) Crispi számos levelet kapott az anarkistáktól, melyben őt és leányát meggyilkolással fenyegetik. Crispi villáját Nápoly közelében gondosan őrzik. Crispi kijelentette, hogy őt kitűzött utjáról semmiféle fenyegetés el nem tántoríthatja.

Sikkasztó oláh katonatiszt.

Bukarest, július 11. (Saj. tud. táv.) Filostrat főhadnagyot, ki mint a katonai klub pénztárosa, számos sikkasztást követett el, 10 évi fogságra ítélték. Filostrat a fiatalabb nemzedék egyik legkedveltebb tisztje volt.

Az oláh új hadügyi államtitkár.

Bukarest, július 11. (Saj. tud. táv.) Crapiniceanu tábornokot, a negyedik had-

test vezérkari főnökét kinevezték a hadügyminisztérium államtitkárává.

Ázsiai kolera.

Posen, július 11. (Saj. tud. távirata.) Promberg közelében két tutajos ázsiai koleraiban meghalt.

Száz ember halála.

Odessa, július 11. (Saj. tud. távirata.) Most már meg van állapítva, hogy az elsüllyedt „Wladimir” hajó utasaiból százan lelték halálukat a tengerben. A „Wladimir”-ral összeütközött orosz hajót Odessába kényszerítették, hol a hajó kapitányát letartóztatták.

A gyilkos Cesario.

Páris, július 11. (Saj. tud. távirata.) A „Figaro” anarkistáktól vett értesülés alapján közli, hogy Cesario már Ravachol elfogatása után, midőn a svájci anarkisták Deiblert hóhért akarták megölni, Carnot megölését indítványozta. Leblancot, ki azt állítja, hogy Cesario egy összeesküvő banda megbízásából követte el tettét, ma szembesítették Cesarioval.

A görög királyné Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, július 11. (Saj. tud. távirata.) Olga görög királynő Pétervárra való utaztában keresztülutazott tegnap Konstantinápolyon. A szultán Munir pasa által üdvözöltette a királynőt és gyönyörű virágbokréttát nyújtatott át neki. Másfélórás időzés után a királyné a Sphakteria fedélzetén folytatta útját Odessa felé.

„Boris.”

Várna, július 11. (Saj. tud. távirata.) A bolgár gőzhajótársaság Angliában megrendelt egy új személyszállító hajót, melyet „Boris” névre kereszteltek. Az új hajót legközelebb adják át a közforgalomnak. A társaság még több más hajót is megrendelt.

A nagy sztrájk.

Chikagó, július 11. (Saj. tud. távirata.) Debs-et, a sztrájkolók vezérét, összeesküvés miatt letartóztatták.

A helyzet itt előnyösen javult. A vonatok feltartóztatás nélkül újból közlekednek.

A holnap kezdődő sztrájk miatt újabb csapatok érkeznek. Kaliforniában még mindig igen komoly és válságos állapotok vannak. San-Franciskóból hajón hat század katonaságot küldenek Sacramentóba.

A sztrájkolók ostromállapotra készülnek. Van 1500 darab fegyverük. Revolverrel is bőségesen el vannak látva.

Chicago, július 11. (Saj. tud. távirata.) A munka lovagjainak nagymestere elrendelte a sztrájkot, ma közel egy millió ember sztrájkol, s ezt addig folytatják, míg Pullmann munkásainak követelése el nem intéztetik. Deb-set és a sztrájk többi vezetőit nagy óvadék letétele mellett szabadon bocsátották.

KÖZGAZDASÁG.

— Marha-szállítás tilalom. A kereskedelmi miniszter körrendeletben tudatja az összes törvényhatóságokkal, hogy olyan megyéből, amelynek területén csak egy községben is marha tudóbb fordul elő, marhat szállítani Németországba nem szabad.

— A termés Romániában. Mint Bukarestből írják, az aratás mindenfelé, különösen pedig a sik földéken folyamatban van. A kilátások kedvezőek voltak ugyan a tavasszal, de

most az eredmény annál kevésbé kielégítő, mert a termés közel $\frac{1}{5}$ -del gyengébb a gabonából s $\frac{1}{5}$ -dal kisebb lesz a kukoricából, mint a múlt évben volt. Azokon a vidékeken is, ahol eső volt, rossz a termés, mert itt meg a rozsdá és fűszög roppant sok kárt okozott. Az asszaly a dobrudzsai területen mintegy 50% -al csökkentette a termést. Kivételesen lesznek ugyan egyes helyek, ahol a termés meglehetősen jó lesz, mindazáltal a termés-deficit buzából, meghaladja az 5 millió hektolitert. Az összes várható búzatermés 15—17 millió hektoliter körül lesz; tavaly 21—22 millió hektoliter termett. A gabonaforgalom már hetek óta pang.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi július hó 10. Hízott sertésárak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kilon felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 42.—42.5 — krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 48.—48.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kilon súlyban) 43.—44. krig. Fiatal könnyű (pkint 250 kilon terjedő súlyban) 42.—43.5 krig. II. Magyar második: Nehéz (páronkint 280 kilon felüli súlyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kilon súlyban) 42.—43. krig. — Könnyű (pkint 220 kilon terjedő súlyban) 42.—43. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilon felüli súlyban) 42.5—43.5 krig. Közép (páronkint 220—260 kilon súlyban) 43.—44. krig. — Könnyű (páronkint 220 kilon terjedő súlyban) 41.5—42.5 krig. Sertéslétszám 1894. július hó 8-án volt készlet 191,915 darab. 1894. július hó 9-én felhajtott: 994 drb. 1894. július 9-én elszállított: 2455 drb. 1894. július 10-én maradt készletben 190,459 drb. — A hízott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Szeszüzlet.

— Július 11. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 54.50, kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{4}$ beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatöze.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 11. d. u. 5 óra.

F. a. j.	Írányt	100 kg. ár	
		frttól	frtig
Buza bánági új		6.90	7.80
Buza tiszavidéki		6.95	7.30
Buza pestvidéki		6.90	7.30
Buza fejmegyeyi		6.90	7.30
Buza bácskai		7.—	7.35
Rozs új, I-ső rendű			
Rozs új, II-od rendű		5.15	5.20
Arpa takarmány		5.—	5.10
Arpa égetni való			
Arpa sörfőzdei			
Zab			
Tengeri bánági		6.80	7.15
Tengeri másnemű			
Káposzta-repce bánági		4.95	5.—
Köles		9.50	9.80
Buza szept.-okt.		6.90	6.92
Buza márcz.-ápr.		7.22	7.24
Buza máj.-jun.			
Rozs szept.-okt.		5.18	5.20
Tengeri jul.-aug.		5.19	5.21
Tengeri aug.-szept.		5.08	5.10
Tengeri októberre		4.98	5.—
Zab márcz.-ápr.			
Zab szept.-okt.		5.94	5.96
Káposzta-repce aug.-szept. 1894.		9.80	9.95

IDEGENEK NÉVSORA.

— Július 11. —

Fehér Kereszt szálloda: Ormay Sándor realiskolai igazgató, Beregszász. Wolf Nándor magánzó, Körös-Tarcsa. Páris Gábor főszolgabíró és neje, Nagy-Halmágy.

Vass szálloda: Hánáth Gyula jegyző, Beél. Staube-sán J. inspektor, Zaránd. Braun Károly mérnök, Budapest.

Arany Kules szálloda: Mauró József lelkész, Csor-mó. Roth Ferencz birtokos, Kerülő. Típei Ferencz birtokos, Diéts. Lakatos József kereskedő, Kolozsvár.

Vasuti szálloda: Báhr Róbert földbirtokos, Oravicsa. Mangel Albert ügyvéd és neje, Nagybecskerek. Gyárfás Pál pinézér és neje, Sopron.

KIS LOTTO.

Prágai:

37, 49, 54, 28, 35.

Nagy-Szebeni:

66, 36, 22, 3, 49.

Felélős szerkesztő: Vass Géza.

Új rézműves-üzlet Aradon

Kölcsey-utca 6—7.

Van szerencsénk tisztelt rendelők és a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy évek óta fennálló gépgyár-, vas- és ércz-öntödénket egy ujonnan berendezett

rézműves műhelylyel magnagyobbítottuk.

Ajánlkozunk minden e szakmába vágó munkák teljesítésére; folyton készletben tartunk: pálinka-főző, mosó- és takaréktűzhely-üstöket, vörösréz csöveket, kávéház és vendéglők részére szükséges vörösréz edényeket.

Javításokat, rézedény önoztást (cizénezést) elfogadunk és jutányos árak mellett teljesítünk. 687 2—*

Tisztelettel:

SOLYMOS TESTVÉREK

gépgyár, rézműves-műhely,
vas- és érczöntöde Aradon.

500 aranyat

adok annak, a ki

KOTHE-FOGVIZ

egy üvegenek — ára 35 kr. — elhasználása után fogfájásról papszkodik vagy szája büzös marad

Kothe-fogpor, kitűnő és gyorsan ható fogtisztító szer. **Egy doboz ára 30 kr.** — Kitűnő lágy és kemény fogkefék 30 és 50 kr-ért ajánlatnak.

Kothe György János, volt udvari szállító, Baden Bécs mellett.

146. 12—12.

Kapható:

TÖRÖK JÓZSEF budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

BING LAJOS,

„Angyalhoz” címzett gyógyszerárban,
Aradon, Asztalos Sándor-u. I. sz. a.

686 | 1894. gazd. sz.

3—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kossuth-utcai laktanyához tervezett fegyver-raktár felépítésével kapcsolatos munkáknak az alább kitüntett munka csoportonként külön-külön való elvállalása iránt f. é. július hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1. A földmunkákra nézve 78 frt 14 kr, 2. kőműves munkákra nézve 1903 frt 51 kr, 3. Ács munkákra nézve 1903 frt 77 kr, 4. Az asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkákra nézve 863 frt 70 kr, 5. a facement munkákra nézve 616 frt 65 kr, 6. a bádogos munkákra nézve 192 frt 42 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek gazdasági tanácsnoknál az árlejtésmegelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1894. évi július hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,

aljegyző.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

nyári idényre

érkezett nagy választéku divat újdonságainkat veylok, francozia batiztok, szatinok és delainekben, melyeket

olcsóbban mint bárhol

árusítunk el.

Nemkülönbön ajánljuk nagy raktárunkat a legjobb gyártmányu vásznak, chiffonok, onnavász, csinvat és asztalneműekben.

Midőn az eddig irányunkban tanusított b. pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük est a jövőben is föntartani, miért is mint eddig is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó”-hoz.

Nap- és esőernyők.

Nemez és szalmakalapok.

Czerna és selyemkeztűk harisnyák és nyakkendők.

Gyári kántin bérbeadása.

A., Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntöde részvénytársaság Aradon“ egy a gyár telepen

ujonnan épült kántint

ajánlat útján bérbe adni szándékozik.

A kántinhoz terjedelmes vendég helyiségek egy fűszer és vegyesáru kereskedés és a bérlő lakása tartoznak.

Az ajánlat benyújtásának véghatáridejéül f. évi július hó 31. (déli 12 óra) van megállapítva; a bérbeadás kezdete pedig f. évi szeptember 1.

A kántin épületének és belső berendezésének tervei és ezeknek leírása, továbbá bérbeadás feltételei s egyéb közelebbi írásbeli felvilágosítások a gyár munkás-segély pénztár javára történendő 5 frt lefizetése ellenében a gyár irodájában kaphatók, vagy ez összeg beküldése alkalmával, elküldetnek.

Pályázók írásbeli beadványaikat és ajánlataikat a:

„Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntöde aradi részvénytársaság”-hoz címezni sziveskedjenek.

675. 1—3

Rizs-éladás.

Gróf Karátsonyi Jenő tulajdonát képező temes-topolyai rizstelep intézősége részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyarországon termelt rizs, mely **kitünő minősége** folytán több kiállításon a kül- és belföldi rizsekkel szemben versenyképessége miatt mindig a **legelső díjakkal lett kitüntetve**, ezentul **leszállított árak mellett adatik el, és pedig:**

Az I. osztályu 20 forint

A II. „ 16 forint

A III. „ 10 forintjával métermázsáját szá-

mitva, a dettai vasut-állomáshoz franco szállítva.

5 kilogrammos postacsomagokban a vételárnak előleges beküldése mellett franco postával **az I. osztályu 1 frt 50 krért, a második osztályu 1 frt 30 krért, a III. osztályu 1 forintért.** Postai utánvét mellett minden 5 kilogrammos csomag 6 krajczárral drágább.

Megrendeléseket elfogad:

Gróf Karátsonyi Jenő

temes-topolyai rizstelep intézősége Temes-Topolyán

646 8 — u. p. Denta, vasuti állomás Denta.

Egy jó nevelésű fiu

U n u t ó n a k

felvétetik az „Aradi nyomdatársaság”
könyvnyomdai intézetében, Fő-ut 51.

7509 | 1894. j. h.

Hirdetmény.

A városi törvényhatósági bizottság 18068/484. 1886. sz. a. alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 07600/886. sz. a. kelt intézményével jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívatik a város közönsége, hogy a kertekben különösen almafában tenyészni szokott vértetűről mutatókásokról azonnal jelentést tegyenek.

Egyidejűleg a vértetű (Schuron, Pira, langéra) rövid ismertetése és irtásának módja, a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi m. kir. Miniszterium 14295/III., 1893. és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 14008/886. számú intézményével leküldött utasítás alapján a következőkben közzétetik.

A vértetű könnyen észrevehető, mert hátát és testének végét fehér gyapjuszereű, puhely borítja, és a vékony faágaknak a föld felé eső részére nagyobb számban rászorakodik, miáltal szembe tűnő fehér foltot képez.

Meglepett fiatalabb csemeték, és alsó galyak fertőtlenítésére 150 gramm zöld szappan, 200 köbcentiméter kozma szesz és 9 gramm cseresznye, vagy vízben oldatik fel, hogy az egész egy liternyi teget ki, az egészet azután még 4 liter vízzel felhígítjuk, mely keverékkel a galyak és csemetéknek a rovar által elrejtett részei gondosan bekenendők. Meglepett öregfák petz, roleummal, fiatalabb fák pedig 3 rész petroleummal és 1 rész vízből álló keverékkel jól becsatellendők.

Miután a vértetű a gyümölcsfák gyökerein telet át, a meglepett fa körül a föld a fa felső gyökereig felásandó oltatlan tört. mésszel behintendő és földdel ismét betakarandó.

Oltó galyaknak más község határából vagy a nyugot-európai állomásokból való behozatala szigorúan tiltatott. Erről a közönséget azzal értesitem, hogy a mennyiben a vértetű irtása nem eszközöltetik, az hivata ból fog az illető fatulajdonos terhére teljesített, a azonban 50 frttól 50 frtig terjedhető pénzbírággal büntettetni.

Arad, 1894. június hó 23-án.

Sarlot,
főkapitány.

Üvegezési vállalat. — Christofle ezüst evőeszközökből nagy választék.

219. Telefon. 219.

GEBHART J. és FIA

Aradon, Andrásy-tér 16. sz.

Ajánlják legújabb formájú mindentéle.

Üveg, porcellán, majolica, lámpa, ezüstölt alpacca, tükörüveg, képkeret stb.

disz és használati-árakból gazdagon berendezett raktárakat! Csak a legújabb divatu és legszolidabb kivitelű cikkek tartatnak raktáron.

Különösen figyelembe ajánlhatók: Menyasszonyi kelegyek összeállítása, melynél tökéletesebbet, jutányosabb áron senki nyújtani nem képes. Üveg, porcellán, majolica, angol fayence és egyéb anyagból, minden összeállítású és kivitelű étkező, kávé, tea, mocca, ivó, sörös, boros és cognacos készlet a legnagyobb választékban.

Vendéglői berendezések

a legújabb minőségű üveg és porcellán neműekből, a legzölészerűbb és olcsó módon eszközölhetők. 606 2-4

Tiszta nikkel főző, használati és díszedények, a hírneves westfaliai nikkel hengerművekből.

Egyedüli raktár Aradon.

Ezen nikkel edények tiszta nikkelből készitvők és nem cserélendők, azon minden piacon forgalomba hozott és csak galvanikus módon niklizott edényekkel, melyek alapanyaga vasból vagy egyéb fémből vannak készitve, csak gyöngye, lehelletszerű nikkelréteggel vannak átvonva, mely réhárszori használat után lekopik.

Aki jó minőségű és hosszú ideig használható nikkel edényt kíván, az csakis ezen gyártmányt használhatja, mely minden ártalmas mellékanyagtól mentes. A közönséget már eleve is figyelmeztetjük, hogy csakis oly nikkel edényt fogadjon el, melyen a gyár és védjegy látható.

A legújabb, fizikai törvényeken alapuló szabadal. légmentes gőzüvegek

gyári áron egyedül fenti cégénél kapható! — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Christofle és társa egyedüli képviselői. A temesti üvegyárak főraktára.